

باب های مزید

قواعد درس چهارم

عربی دهم

۵- تَفَاعُلْ

حروف زائد : ت ، ا

تَكَاتَبَ - تَهَاجَمَ - تَنَازَعَ - تَفَاخَرَ - تَقَاطَعَ

تَفَاعَلْ

ماضی

تَيَكَاتَبُ - تَهَاجِمُ - تَنَازَعُ - تَفَاخَرُ - تَقَاطَعُ

يَتَفَاعَلُ

مضارع

تَكَاتَبُ - تَهَاجَمُ - تَنَازَعُ - تَفَاخَرُ - تَقَاطَعُ

تَفَاعَلُ

أمر

تَكَاتَبُ - تَهَاجَمُ - تَنَازَعُ - تَفَاخَرُ - تَقَاطَعُ

تَفَاعَلُ

مصدر

نکته ۷۲: أمر باب تفاعل همزه ندارد.

نکته ۷۳: ماضی باب تفاعل به دلیل داشتن « تَ » در اولش با مضارع اشتباه نشود.

نکته ۷۴: فعل های باب تفاعل به شکل لازم ترجمه می شوند. البته فعل «تَنَاولَ»: صرف کرد، خورد استثناء است.

نکته ۷۵: دقت داشته باشید که (ماضی و أمر) دو باب «تَفَعَّلُ و تَفَاعَلُ» در صیغه های (۲ و ۳ و ۶) شبیه هم هستند:

ماضی: هو تَكَلَّمَ - هما تَكَلَّمَا - هم تَكَلَّمُوا - هی تَكَلَّمَتْ - هما تَكَلَّمْتَا - هنَّ تَكَلَّمْنَ

امر: أنت تَكَلَّمْ - أنتما تَكَلَّمَا - أنتم تَكَلَّمُوا - أنتِ تَكَلَّمِي - أنتما تَكَلَّمَا - أنتنَّ تَكَلَّمْنَ

نکته ۷۶: اکثر فعل های باب تفاعل مشارکت و اقدام دوطرفه را می رسانند و معمولاً همراه با واژه «بایکدیگر، باهمدیگر»

ترجمه می شوند.

۶- مُفَاعَلَةٌ

حرف زائد: الف

قَاتِلَ - دَافَعَ - حَاصَرَ - سَابَقَ - هَاجَمَ

فَاعِلٌ

ماضی

يُقَاتِلُ - - - - -

يُفَاعِلُ

مضارع

قَاتِلٌ - - - -

فَاعِلٌ

أمر

مُفَاعَلَةٌ - - - -

مُفَاعَلَةٌ

مصدر

نکته ۷۷: اکثر فعل های باب مفاعلة، بیانگر نوعی مشارکت یکطرفه است و معمولاً در ترجمه آن از «با» استفاده

می کنیم. کَاتَبَ عَلِيٌّ حَسَنًا: علی با حسن نامه نگاری کرد.

نکته ۷۸: أمر باب مفاعلة همزه ندارد.

نکته ۷۹: حرف مضارع در باب مفاعلة همواره ضمه دار است. يُقَاتِلُ

نکته ۸۰: معمولاً فعل های باب مفاعلة به شکل متعدی ترجمه می شوند.

نکته ۸۱: برخی فعل های باب مفاعلة مصدر دیگری هم بر وزن «فعال» دارند.

مُسَابَقَةٌ: سِبَاقٌ / مُدَافَعَةٌ: دِفَاعٌ / مُجَاهِدَةٌ: جِهَادٌ / مُحَاسِبَةٌ: حِسَابٌ

حرف زائد: تکرار عین الفعل

۷- تَفْعِيلٌ

حَرَّمَ - عَدَلَ - جَمَعَ - كَبَّرَ - عَطَّلَ

فَعَّلَ

ماضی

يُحَرِّمُ - - - -

يُفَعِّلُ

مضارع

حَرِّمٌ - - - -

فَعَّلٌ

أمر

تحریم در نمودار آپیندیشن یادداشت

تفعیل

مصدر

نکته ۸۲: در باب تفعیل دومین حرف اصلی در ماضی و سومین حرف اصلی در مضارع همواره «مُشَدِّد» (تشدید دار) است. **نکته ۸۳:** امر باب تفعیل همزه ندارد.

نکته ۸۴: حرف مضارع در باب تفعیل همواره ضمه دار — است. يُكَبِّرُ

نکته ۸۵: غالباً فعل های باب تفعیل به شکل متعدی ترجمه می شوند.

۸- اِفعال

حرف زائد : همزه

أَحْسَنَ - أَكْرَمَ - أَخْرَجَ - أَجْلَسَ - أَشْرَفَ	أَفْعَلٌ	ماضی
..... - يُحْسِنُ -	يُفْعِلُ	مضارع
..... - أَحْسِنَ -	أَفْعِلُ	امر
..... - إِحْسَانٌ -	إِفْعَالٌ	مصدر

نکته ۸۶: باب افعال تنها بابی است که همزه امر آن فتحه دار است. أَكْرِمَ - أَحْسِنَ و...

نکته ۸۷: حرف مضارع در باب افعال همواره ضمه دار — است. يُحْسِنُ

نکته ۸۹: غالباً فعل های باب افعال به شکل متعدی ترجمه می شوند.

نکته ۹۰: فعل های (أَزْهَرَ: شکوفا شد / أَفْلَحَ: رستگار شد / أَقْبَلَ: پیش آمد / أَدْبَرَ: پشت کرد / أَسْرَعَ: شتافت

أَسْلَمَ: اسلام آورد / أَمَكَّنَ: ممکن شد / أَخْلَصَ: مخلص شد / فَكَّرَ: فکر کرد) با اینکه از باب افعال و تفعیل هستند لازم

ترجمه می شوند.

